

iMoRe №170. Спроба дати «друге дихання» індустриальним паркам та прозорість інформації про споживчі кредити

Індекс моніторингу реформ (iMoRe) становить +0,9 бала за період з 27 вересня по 10 жовтня 2021 року з можливих значень від -5,0 до +5,0. У попередньому раунді індекс дорівнював +0,4 бала.

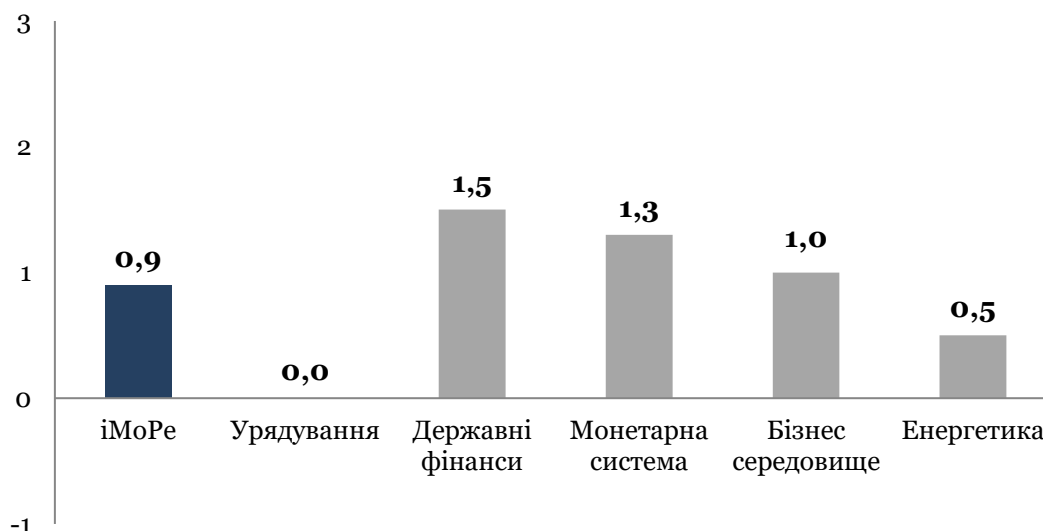
Графік 1. Динаміка Індексу моніторингу реформ

iMoRe може приймати значення від -5 до +5,

значення вище за +2 розглядається як прийнятний темп реформ

Графік 2. Значення iMoRe та його компонентів у поточному раунді оцінювання

Основні події раунду

1. Вимоги щодо розкриття інформації про умови споживчих кредитів для небанківських установ, +2,0 бала

Небанківські установи часто рекламують споживчі кредити у привабливій формі. Проте ця інформація може вводити позичальників в оману. Інформація в рекламі може бути неповною, важливі умови – написані дрібним шрифтом або незрозуміло сформульовані.

Щоб вирішити цю проблему, НБУ прийняв постанову [№100 від 05.10.2021](#). Вона зобов'язує небанківські установи розкривати для споживачів повну вартість споживчих кредитів, включаючи страхові та податкові платежі, вартість послуг нотаріусів тощо. Фінансові установи повинні розміщувати повну інформацію на вебсайтах та інформувати позичальників під час отримання кредитів.

Аналогічні вимоги НБУ [запровадив](#) до банків у січні 2020. До небанківських установ НБУ тоді не міг висунути такі вимоги, тому що на той час НБУ не був їхнім регулятором. Такі [повноваження](#) Нацбанк отримав у липні 2020 року після ухвалення закону про “спліт” та ліквідації Національної комісії з регулювання ринків фінансових послуг. З того часу триває гармонізація правил нагляду за банківським та небанківським сектором.

Коментар

«Постанова уніфікує підходи до інформування споживачів на ринку споживчого кредитування. Загальні вимоги щодо цього містить Закон про споживче кредитування. Однак деталізовані і розширені вимоги досі діяли виключно для банків. Тепер аналогічні вимоги застосовуватимуться і до небанківських фінансових установ. Отже це має позитивно вплинути на інформованість позичальників “швидких кредитів” про умови кредитування, а також зробити більш рівними умови конкуренції між банками та небанківськими компаніями».

Олена Коробкова, Голова Ради Національної асоціації банків України

2. Зміни у правилах збереження банківської таємниці, +1,0 бал

Законодавство чітко регламентує доступ до банківської таємниці. Проте існували обмеження, які не дозволяли банкам надавати інформацію навіть у випадку, коли власник банківського рахунку готовий надати дозвіл на доступ до неї.

Тепер ця проблема вирішена: НБУ прийняв [постанову №98](#) від 04.10.2021, яка визначила процедури розкриття банківської таємниці за наявності дозволу власника рахунку.

Коментарі

«Зміни до Правил зберігання та розкриття банківської таємниці є технічними і не матимуть помітного впливу на відносини банків та клієнтів чи на рівень захисту інформації, що становить банківську таємницю. Зміни більшою мірою, ніж попередня версія документу, деталізують, у яких випадках банківська таємниця може розкриватися, які документи повинен отримати банк від суб'єкта, який просить чи вимагає розкриття банківської таємниці, також деталізовано перелік інформації про клієнта, що може бути розкритою. Додатково врегульовано можливість надання запитів на розкриття банківської таємниці в електронному вигляді».

Віталій Ваврищук, експерт з фінансових ринків

«Необхідність внесення Національним банком України змін до «Правил зберігання, захисту, використання та розкриття банківської таємниці» (відповідно до Постанови Правління НБУ від 04.10.2021 № 98) була викликана змінами, що набули чинності раніше, у профільному Законі України «Про банки і банківську діяльність».

Так, із положень ст. 62 цього Закону були виключені норми, що регламентували вимоги до змісту та форми Запитів про розкриття банківської таємниці, які направляються на адресу банківських установ з боку державних (у тому числі, правоохоронних) органів, нотаріусів тощо.

При цьому, до моменту внесення таких змін до ст. 62 згаданого Закону, у попередній (до оновлення) редакції «Правил зберігання, захисту, використання та розкриття банківської таємниці» була відсутня регламентація вимог до змісту та форми Запитів про розкриття банківської таємниці, і, фактично, у певний період часу вимоги до змісту та форми таких запитів не були унормовані на законодавчому рівні.

Відповідно, з метою усунення даної прогалини, Національним банком України (в оновленій редакції «Правил зберігання, захисту, використання та розкриття банківської таємниці») було встановлено вимоги щодо змісту та форми Запитів про розкриття банківської таємниці.

Дані зміни позитивно вплинули на діяльність банківських установ, адже на законодавчому рівні порядок розкриття банківської таємниці є чітким та детально регламентованим».

Андрій Сидоров, директор юридичного департаменту Банку Креді Агріколь

3. Новий закон про індустриальні парки, о балів

Закон про індустриальні парки діє в Україні [з 2012 року](#). Проте, поки не вдалося запуснути такі парки, які б стали точками зростання економіки в масштабах країни або регіону. Тому Верховна Рада вирішила змінити правила для створення та роботи технопарків, щоб дати закону “друге дихання”.

Нові правила запроваджують додаткові стимули для індустриальних парків:

- повна або часткова компенсація відсоткової ставки за кредитами для ведення діяльності у межах території парку,
- зменшена мінімальна площа з 15 до 10 га та збільшена максимальна з 700 до 1000 га,
- надання з державного бюджету коштів на безповоротній основі для забезпечення будівництва об’єктів суміжної інфраструктури (автомобільних шляхів, ліній зв’язку, засобів тепло-, газо-, водо- та електропостачання, інженерних комунікацій тощо).

На розгляді в парламенті зараз знаходяться законопроекти про надання податкових пільг ([5688](#), [5689](#)) компаніям, які розташовані на території технопарків.

Оцінки експертів за цей закон розділилися. Частина експертів негативно оцінила закон, тому що його реалізація може призвести до неефективного витрачання коштів державного бюджету.

Коментар

«Йдеться про витрачання грошей платників податків на допомогу приватному бізнесу, а також надання податкових пільг з метою розвитку промисловості всупереч ринковим тенденціям. Така політика є шкідливою та корупційно вразливою. Закон лобіювався олігархами протягом багатьох років з метою порятунку невдалих інвестицій, зроблених ними, коштом платників податків».

Володимир Дубровський, CASE Україна

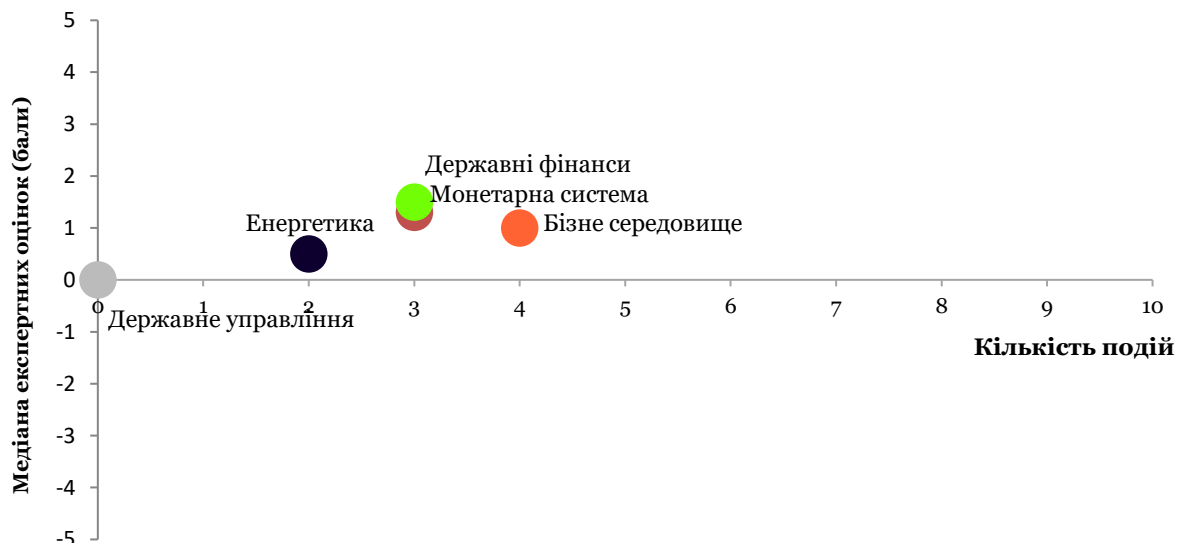
Графік 3. Події, що визначали значення індексу, оцінка події є сумою її оцінок за напрямками, тому вона може перевищувати +5, або бути меншою за -5

Таблиця 1. Оцінки всіх подій та прогресу реформ за напрямками

Державне управління	0,0
Державні фінанси	+1,5
Порядок державного контролю за дотриманням законодавства під час надання соціальної підтримки	+0,8
Новий механізм виплати громадянам, які надають соціальні послуги з догляду	+1,0
Нова модель вступу в інтернатуру	+1,0
Монетарна система	+1,3
Небанківські фінустанови розкриватимуть інформацію про умови та повну вартість послуг із споживчого кредитування на вебсайті та в рекламі	+2,0
В Україні змінилися правила розкриття банківської таємниці	+1,0
Закон, що полегшує виконання банками функцій агентів валютного нагляду	+1,0
Бізнес середовище	+1,0
Зміни законодавства про рекламу	+1,0
Зміни до закону про індустріальні парки	0,0
Закон про реформування державних підприємств оборонно-промислового комплексу	+1,0
Закон щодо активізації діяльності наукових парків	+0,5
Енергетика	+0,5
Уряд оновив правила надання послуг з постачання горячої води	+0,2
Уряд оновив правила надання послуг з постачання тепла	+0,2

Графік 4. Значення окремих компонентів Індексу та кількість подій

(Див. графіки та таблиці на сайті http://imorevox.in.ua/?page_id=577, http://imorevox.in.ua/list_rounds.php)

Довідкова інформація: Індекс Моніторингу Реформ (ІМоРе) VoxUkraine призначений надавати комплексну оцінку зусиллям влади України зі впровадження економічних реформ. Індекс базується на експертних оцінках змін у регуляторному середовищі за п'ятьма напрямками:

1. Державне управління
2. Державні фінанси
3. Монетарна система
4. Бізнес середовище
5. Енергетика

Детальніше про Індекс та методологію розрахунку можна дізнатись на сайті imorevox.org.

VoxUkraine- це ініціатива, створена групою міжнародних та вітчизняних економістів, присвячена реформам та економічному розвитку України. Цілями VoxUkraine є поширення науково обґрунтованого аналізу та коментарів щодо економічних та суспільно-політичних подій в Україні, підвищення рівня дискусії та формулювання системного підходу до реформ, а також інтеграція України в світову мережу економістів та діячів, відповідальних за економічну політику.